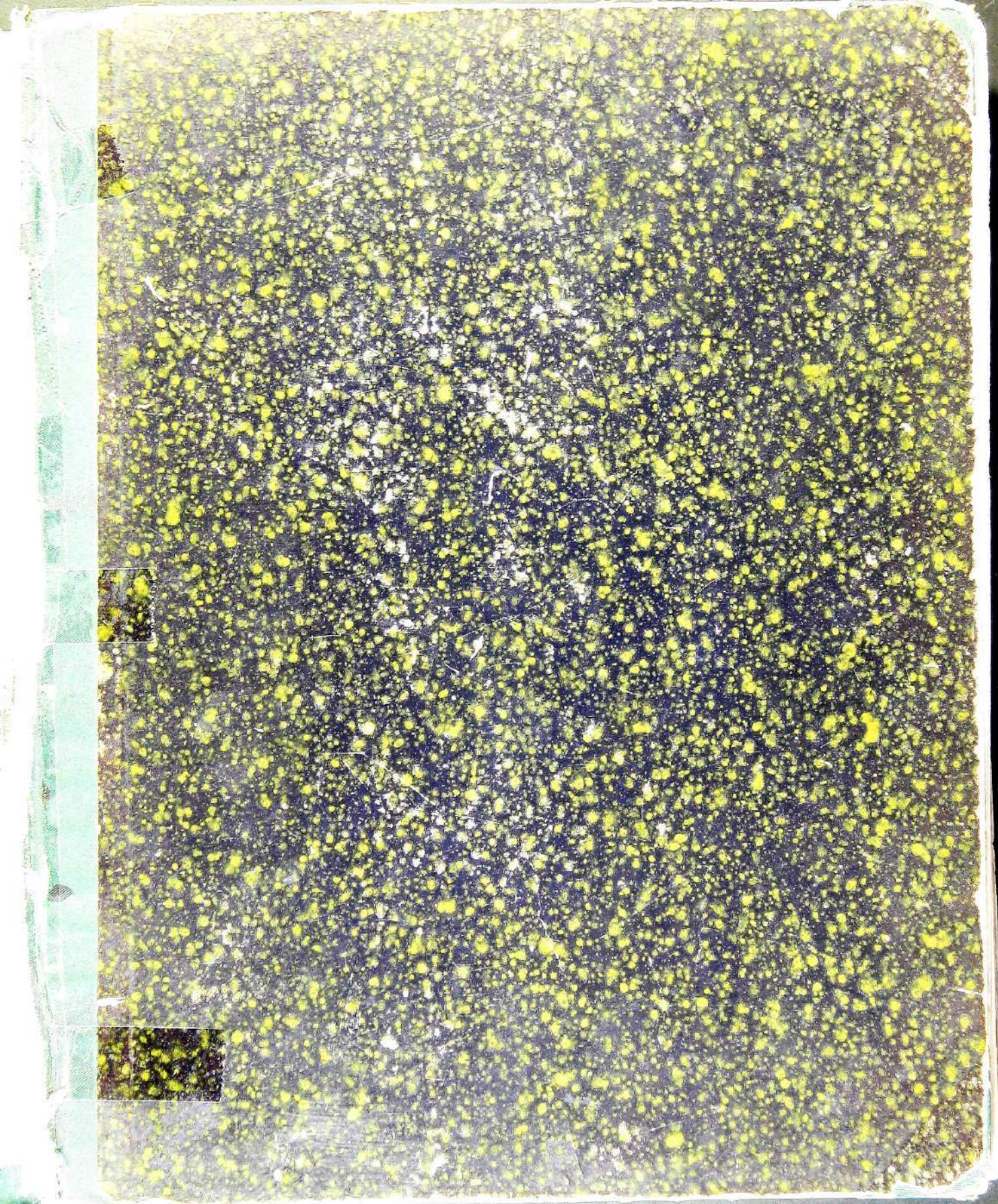

Nauka o čuvanju šuma.

Literatura: Hess: Der Forstschütz 1900.,
Nördling: Lehrbuch des Forstschützes, Grebe: Wald
schütz u. Waldpflege 1875., Fürst: Forstschütz 1887.,
Büchmayer: Der Forstschutz 1878., Kiseljak: Nau-
ka o čuvanju šuma, i novo njemačko djelo
Dr Eckstein: Technik des Forstschützes.

Uvod:

1. Pojam. Nauka o čuvanju šuma uči nas po-
znati ona sredstva, kojima raznorodne pogibelji,
koje šumama prijetе, što uspješnije možemo otkloniti,
u koliko je uopće u vlasti šumoposjednika. U premno-
gim slučajevima su sva sredstva nedostatna, a onda
mora sama država posredovati u interesu opće sigur-
nosti i blagostanja, te šumoposjednika u njegovom
nastojanju podupirati. Amo rasjecajuće mjere i od-
redbe ne spadaju međutim u okvir nauke o

čuvanju šuma, već u djelokrug šumskog redarstva i zakonarstva, a prema tome ni u okvir ovih naših parma-
tranja. Da uzmognemo razne pogibelji od šuma uklo-
niti, potrebno je prije svega da upoznamo te pogibelji
i uzroke njihova postanka, te način i vrst njihova po-
javljivanja, kao i to, kako ćemo moći to po mogućno-
sti predusresti, odnosno u slučaju već zaradavših
takovih šteta iste po mogućnosti ograničiti, te štetne
posljedice po šumu kao i blagajnu šumoposjednika,
što više umanjiti.

2. Ograničenje. Ni jeanjoj od svih šumar. discipli-
na nije teže odmjeriti granice nego nauci o čuvanju
šuma. Pogibelji, kojima je šuma izvignuta od žive,
i mrtve prirode, neizmjereno su mnogostrane. Da u-
poznamo te pogibelji a zatim i mogućnost obrane, potrebno
je poznavanje zoologije, botanike, klimatologije i tlo-
znanstva. Predstava obrane, naročito u koliko se radi o t. x.
predusjetnim mjerama, spadaju doduše, znatnim dijelom
u opseg nauke o uzgoju šuma; a baš je taj odnosaj i bio
posljedicom, da se s tog stanovišta uopće nauci o čuvanju šu-
ma poricalo pravo kao samostalnoj nauci, a zahtijevalo, da
joj se pripoji djelomice šum. zoologija i botanika, a djelom

već istaknute šumov. nauke. Ovo je međutim staro krivo mišljenje, jer je potpuna i pregledna cjelina nauke o čuvanju šuma bezuvjetno potrebna, niti je stopljenje iste s drugim šum. naukama, ma i samo približno potpuno moguće bez uštiba po samo stanje stvari, zato se i čuvanje šuma pravom označuje kao posebna nauka. Međutim istaknuta poteškoća, kojom je stvarno ograničenje te nauke skopčano, ističe se međutim već u samom opsegu sadržaja pojedinih priručnih naučnih knjiga iste nauke. U jednoj nalazimo botaniku, u drugoj zoologiju u nerazmjernom opsegu sadržanu, a starija djela te nauke obuhvaćaju i dio nauke o uporabi šuma ne ističući oštro razlike između čuvanja šuma i šum. redarstva. Također se i pitanje, u koliko nauka o služnostima i njihovim štetnim posljedicama po šumu, u opseg čuvanja šuma spada, na razne načine rješava. Naša je zadaća, da objam nauke o čuvanju šuma što jasnije ograničimo tako, da ćemo se za sada na ime unaprijed spomenute nauke samo u najnužnijoj mjeri osvrnuti.

3. Razdioba. Razdioba nauke o čuvanju šuma osniva se odgovarajući naravi stvari na uzrocima pogibelji i oštete, koje šumama prijete, a takovi jesu:

I. Ljudski utjecaji, t.j. navale na vlasništvo

šumoposjednika, te lakoumno ili zlobno oštećivanje šuma i šum. proizvoda.

II. Utjecaji organske naravi, kojima se prijeti razvoj ili oštećuju i uništavaju šume:

1. po životinjstvu,
2. " bilinstvu.

III. Oštećivanje prouzročeno raznim pojavama anorganske naravi, kao:

1. Nobično visoka ili niska temperatura (smrzavica ili vrućina).
2. Atmosferske oborine: kiša, snijeg, led, tuča, vije itd.
3. Udarci грома.
4. Kestoke zračne struje (vjetar, bura itd.)
5. Nepovoljni odnosi tla (vlaga, močvara, leteci, živi pijesak).
6. Bolesti drvla.

I. Štete od ljudi.

1. Pobliža oznaka tih ošteta.

Govnemo li se na mnogobrojne poharane ili bar u manjoj

d. Klimatski odnošaji.

Svjetlo i vlaga također uplivaju na djelovanje sump. dvokisa i inih plinova. Danju je štetno djelovanje, dima većina nego noću. Ako se na lišću još rosa nalazi, trpi ono više nego kad je suho. Štete postizavaju svoj maksimum o podne, ako je us to već kiša pala, a minimum za male noci i suhog vremena.

4. Predusretna sredstva.

Uspješnog sredstva proti tomu nema. Jedino je valjano sredstvo, da se provedu kod procesa taljenja zgodne protumjere, no nastojanje u tom nije do sada imalo povoljnog rezultata. Pri sačinjavanju takih okolina nek se odabiru vrste drveća, koje oštećivanju odolijevaju, a od ovih opet jače biljke. U blizini pogibelji nek se uzgaja dovoljno široki plašt od jačeg drvla i to prebornim načinom. Pod zaštitom ovog plašta može se eventualno uzgajati niska ili srednja suma. —

* * *

U Zagrebu, na Vel. Subotu 1910.

Prepisao:
Andrija Premuzić
 forestarius i tajnik